Ankenævnet for Forsikring

Den 3. november 2014 blev i sag nr. 85756:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

P/F Føroya Livstrygging
Postsmoga 206
110 Tórshavn
Færøerne

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har en individuel pensionsordning i Føroya Livstrygging med dækning ved tab af erhvervsevne. Han klager over, at selskabet ikke er påbegyndt udbetaling den 17/3 2012 i stedet for den 1/4 2012, ligesom han klager over, at selskabet har standset udbetalingerne pr. 1/6 2013.

Selskabet har ydet forsikringssikringsdækning for perioden 1/4 2012 - 1/6 2013, men har afvist dækning efter den 1/6 2013 med henvisning til, at klageren ikke har dokumenteret et varigt erhvervsevnetab efter dette tidspunkt.

Den tegnede forsikring giver ret til dækning, såfremt forsikrede på grund af sygdom eller ulykke mister mindst 2/3 af erhvervsevnen. Der gælder en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1954, er uddannet ingeniør og har arbejdet som sådan i 20 år. I de sidste år op til ulykken den 17/12 2011 har han arbejdet som selvstændig bl.a. for kommuner. Den 17/12 2011 var han impliceret i et færdselsuheld, hvorved han pådrog sig et lårbensbrud, ribbensbrud samt lændehvirvelbrud. Bruddet i lænden og ribbensbruddet blev behandlet konservativt, hvorimod lårbensbruddet blev opereret med marvsøm den 18/12 2011. Han har efterfølgende gået til kontrol, da heling ikke indtraf.

Klageren anmeldte skaden til selskabet den 13/1 2012. Af den danske oversættelse af anmeldelsen fremgår bl.a.:

"1. 17.12.2011
2. ingeniør", aktuelt i ALS (arbejdsløshedsforsikringen), forefaldende arbejde.
3. Brud på højre lårben, lænderyghvirvel samt brystben. Fractura corpores femoris dxt., fract. col. vert. lumb., fract. sterni. 17.12.2011 kl. 20.00.
4a. Ja. 17.12.2011. Operation og immobilisering med aflastning. Landssygehuset, ….
4b. Nej.
5a. Færdselsuheld.
5b. nej.
6a. Landssygehuset, …, Kir. Afd.. 17.12.2011, 6 dage.
6b. Ja. Landssygehuset, …, Kir. Afd. 17.12.2011, 6 dage.
7. Ja. 17.12.2011 — 01.04.2012 fuld tid.
8. Ja. 1.5.2012. Ja. 1.4.2012.
9a. Pt. går på krykker og skal aflaste benet — al daglig aktivitet afhænger heraf.
9b. Brud på lårknoglen skal aflastes og hviles for at hele, ligeledes brud på rygsøjlen.
9c. 0 timer dagligt.
10a. God. b. Nej. c. ja. 1.5.2012 fuld tid.
11. … og … Føroyar..
12. Raskmelding forventes i løbet af 2012. De ovenfor angivne datoer er anslået og betin get af fremgang i pt's tilstand. Næste kontrol er 21.2.2012."

Selskabet udbetalte invalideydelser og ydede præmiefritagelse fra den 1/4 2012 og blev løbende orienteret om helbredstilstanden.

Selskabet foranledigede udfærdigelse af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring den 4/4 2013. Det fremgår bl.a. heraf:

"**Tilstanden i dag**
Medens rygbruddet og sternumbruddet som sådan ikke har været problematisk, har femurbruddet fortsat voldt ham problemer. Det har været en langsom heling af dette brud, en såkaldt pseudoartrose, bruddet blev så dynamiseret i april 2012. Her blev 2 spærreskruer fjernet fra marvsømmet i højre lår. Dette i håb om, at bruddet ville hele. Helingen har dog gået langsomt. Sidste undersøgelse var i februar i år, og her viser tilstanden fortsat ikke endelig heling af bruddet.

Bruddet har så medført at han er begyndt at halte og at højre ben også er blevet lidt kortere. Dette er ikke ualmindeligt efter sådant brud. På den anden side synes han ikke at der er nævneværdig smerte. Dette var kun i starten. Medens han tidligere kunne udføre lidt manuelt arbejde er dette ikke så godt nu på det sidste. Bl.a. får han smerte i ryggen om han ikke skifter stilling hele tiden. Han kan f.eks. stå og kigge opad, når der skal arbejdes op under et loft, lader det sig ikke gøre. Da får han smerter i ryggen og stivhed. Må så læne sig forover og strække ryggen for at komme af med dette. Vedr. ryggen har dog aldrig været tegn til nervekompression og der har ikke været nogen svaghed i muskler/paresa, ej heller har der været nogen ændring af følelserne ud i ekstremiteterne. Der har heller ikke været nogen ændringer i afføringen eller vandladningen.

Vedr. lårbruddet er diameteren på højre lår at kalde lig med venstre, 10 cm proksimalt for patella. På højre side er diameteren 46,2 cm og på venstre ben 46,5. Normale forhold ved undersøgelse af knæled. Han strækker og bøjer fuldt ud. Stabilt til siderne. Negativ test for krossbånd og menisker. Vedr. højre hofte også tilfredsstillende forhold med fuld bevægelighed. Kommer i fuld fleksion og ekstension også abduktion og ind-/udoverrotation. Manipulation her og i knæet udløser ingen smerte. Det er heller ingen manipulationsømhed i låret sv.t. bruddet. Cikatriserne er godt helet og ikke tegn til nogen muskelbrok. Højre ben er blevet ca. 1,5 cm kortere end venstre, og dette er som tidligere nævnt ikke ualmindeligt efter sådant et brud.

Konklusion
Det kan således konstateres, at skaden som [klageren] pådrog sig 17.12.2011 i et færdselsuheld har efterladt sig varende men. Sternumbruddet er helet uden at have medført problemer overhoved og derfor er intet men heraf. Men lændebruddet har medført stivhed i lænden. Siden har lårbensbruddet på højre side haft forskellige problemer med sig, bl.a. forkortelse, halten og som sagt er dette brud endnu ikke endeligt helet. [Klageren] har fået en ny tid til kontrol her 10. maj, da der bliver taget nye røntgenbilleder og tilstanden vurderes. Spørgsmålet er hvorvidt man skal skifte nuværende marvsøm ud med en større at stimulere helingen. Det kan på nuværende tidspunkt konstateres, at skaden på højre lår har medført et varende mén, men det er umuligt at vurdere dette men førend tilstanden er stationær. Det vurderes at dette ikke bliver aktuelt førend 1- 2 år er gået.

Dette til jeres information."

Af sygehusjournal af 17/5 2013 fremgår:

"Der er nu 1½ år siden snart, at pt. fik en højresidig femurfraktur, som blev osteosynteret med et aflåst marvsøm. De distale skruer blev fjernet for godt 1 år siden.

Pt. har det klinisk meget bedre, idet han nu kommer gående uden stok, uden halten og han kan gå normalt på trapper nu.

Objektiv kanning
Ekstremiteter
Der er ikke atrofi af muskulaturen på låret og der er god bevægelighed i knæ og hofte.
Rtg. bill. viser ikke tegn til knogleheling d.v.s. pt. er ved at udvikle pseudoartrose."

Af journaloplysninger fra ortopædisk ambulatorium dateret 12/11 2013 fremgår:

"Snart to års opfølgning efter femurfraktur hø. Det har gået godt smertemæssigt, han halter lidt når han går, men har ingen påfaldende muskelatrofi og normal hofte- og knæstatus. Dette blev allerede stadfæstet i maj i år. På den anden side har han holdt tilbage med tunge fysiske tiltag, fordi bruddet radiologisk stadig ikke har været helet. Det er i dag positivt, at stadfæste, at bruddet er i meget bedre heling, således, at nu synes 3 af 4 cortex at være lægte.

Lateralt er der mangler, men jeg gætter at dette vil jævne sig i årene, som kommer.
Han har det dog så godt, at vi ikke følger op på dette, og regner med at dette jævner sig af sig selv. Lateralt er der mangler, men jeg gætter at dette vil jævne sig i årene som kommer.
Han har det dog så godt, at vi ikke følger op på dette, og regner med at dette jævner sig uden at man opererer mere.

Osteosyntesematerialet er ikke knækket og dette er også tegn på, at skelettet har overtaget belastningen.

Han har siden spurgt ind til en sag, som han har kørende med Forsikringen, og viser det sig, at de har standset udbetalingen en gang i sommer. Der har ikke været noget skånebehov og det har Forsikringen åbenbart lagt til grund for at han igen er fuldt arbejdsdygtig. På den anden side har han altid haft kombinerede fysiske arbejder i sin stilling som ingeniør, således at han har været meget udendørs og i fjeldene. Han har også fået et arbejde tilbudt, hvor han skulle ud i udmarken og da skulle han så med båd etc. Dette har han ikke set sig i stand til, indtil videre, men i dag mener jeg at vi kan stadfæste, at han bør kunne prøve at påtage sig sligt arbejde igen.

Jeg ved så ikke, om dette hjælper noget i forhold til hans forsikringssag, men dette er så min vurdering af situationen i dag.

Han har det så godt i dag, at vi afslutter videre kontrol, og han kan genhenvises efter behov. Diagnose: DZ094, Kontrolundersøgelse efter behandling af fraktur."

I sin klage til nævnet af 4/2 2014 har klageren krævet, at selskabet bliver pålagt at udbetale ydelser og præmiefritagelse fra 17/3 - 1/4 2012 samt i perioden 1/6 - 12/11 2013 og har til støtte herfor i supplerende redegørelse anført:

"Den 17. december 2011 var jeg en del af et færdselsuheld, som medførte at midt højre lårben knækkede, dagen efter hændelsen blev jeg opereret, således at jeg fik en metalsøm indsat i højre lårben, sømmet blev fæstet til lårbenet i begge ender med skruer, således at lårbensdelene blev holdt på plads, i lang tid var jeg nødt til at bruge krykker når jeg skulle gå. Den 19. april 2012 var jeg til operation på … for at få fjernet skruerne der stod i lårbenet tæt ved knæleddet, det var for at fremskynde helingen mellem lårbensdelene.

I sygeperioden har jeg været til lægekontrol på … i …

Jeg fik forsikringsløn fra 1. april 2012 (min mening er at det skulle have været fra 17. marts 2012). Den 12. juni 2013 fik jeg brev fra Føroya livstrygging om at forsikringslønudbetalingen var standset den 1. juni 2013.

Føroya Livstrygging sammen med deres læge begrunder sin afgørelse på fortolkninger af journaludskriften fra mit sygehuskontrol den 17. maj 2013.Hvor de kommer frem til at jeg er mindre end to trediedele uarbejdsdygtig og dermed må standse med at udbetale mig forsikringsløn den 1. juni 2013.

Ud fra samtalen med sygehuslægen 17. maj 2013 fik jeg oplyst at helingen foran, bagved og på indersiden af bruddet var nogenlunde, mens helingen på ydersiden var ikke tilfredsstillende, mærkede også stikkende pine i bruddet når trækspændinger kommer i ydersiden på bruddet. I journalen fra 17. maj 2013 ud for ekstremiteter står. Der er ikke atrofi af muskulaturen på låret og der er god bevægelighed i knæ og hofte.
Rtg. Bill. viser ikke tegn til knogleheling, d.v.s. pt. er ved at udvikle pseudoartrose.

Det man frygtede var, at der kunne opstå metaltræthed i marvsømmet, så det kunne knække før knoglebruddet var så meget helet, at lårbenet kunne overføre lasten, således at jeg kunne ende i samme situation som da uheldet indtraf den 17. december 2011.

Derfor blev det overvejet at reoperere for at få udskiftet marvsømmet. Efter at lægerne havde overvejet situationen blev det besluttet at jeg skulle til lægekontrol på sygehuset 12. november 2013.

Under denne kontrolundersøgelse, den 17. maj 2013 fik jeg ikke noget at vide fra sygehuslægerne om at jeg kunne optage nogen form for arbejde.

Den 12. november 2013 var jeg igen til kontrol på sygehuset, nu blev det konstateret at helingen i knoglebruddet var meget bedre, således at nu kan jeg optage samme type arbejde som jeg har arbejdet med før.

Den forsikringsløn som jeg mener at jeg er berettiget til er for tidsperioden fra 17. marts til 1. april 2012 og for perioden fra 1. juni til 12. november 2013. d.v.s. ½ måned + 5½ = 6 måneder i alt samt mine månedlige forsikringskontingent i samme tidsperioder."

Selskabet har over for nævnet i brev af 24/2 2014 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor anført:

"Ovennævnte har i 1988 tegnet en kollektiv pensionsordning i **LIV.** Forsikringen blev i 1993 konverteret til en kapitalpension, nemlig Sum udbetaling ved pensionering eller død forinden plus ret til præmiefritagelse og invaliderente ved tab af erhvervsevne i forsikringstiden. Betingelsen for forsikringsydelser ved arbejdsudygtighed er, at tabet af erhvervsevne skal være mindst to tredjedele eller mere.

Invaliderenten og præmiefritagelsen er tegnet med en karenstid på 3 måneder. Udbetalingen sker månedsvis forud fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen uafbrudt har været nedsat med 2/3 eller mere i karenstiden.

I forbindelse med, at [klageren] den 17. december 2011 var ude for en færdselsulykke og fik et brud på højre lårben, har han den 13. januar 2012 søgt om forsikringsudbetaling for tab af erhvervsevne.

LIV har den 24. april 2012 bevilget udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse for tidsrummet fra 1. april 2012 til 1. juni 2013.

Den 11. juni 2013 får [klageren] brev om at udbetalingen standser pr. 1. juni 2013.

Vi finder ikke, at der er dokumenteret et erhvervsevnetab på mindst 2/3 efter den 1. juni 2013. Vi lægger vægt på, at det fremgår af speciallægeerklæring af 4. marts 2013 fra …, overlæge, at den forsikrede har gener i form af stivhed i lænden og 1½ cm. ben forkortelse med halten, men i øvrigt fuld bevægelighed og ingen nævneværdige smerter, herunder ingen ømhed ved manipulation af lårbenet. Jf. Bilag …

Vi lægger desuden vægt på, at det fremgår af de seneste oplysninger fra …sygehuset, at han klinisk har fået det meget bedre, og at der beskrives normal gang og trappegang. Jf. Bilag …"

Afslutningsvis har klageren i brev af 11/3 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Konklusion
Ikke atrofi af muskulaturen på låret og god bevægelighed i knæ og hofte, men ikke tegn til knogleheling. D.v.s. sammenlagt højre benfunktion meget nedsat, fordi knoglehelingen var så dårlig. På dette tidspunkt overvejede lægerne om de skulle reoperere, for at udskifte marvsømmet i lårbenet, det endte dog med at jeg fik ny tid til kontrolundersøgelse den 12. november 2013.
…
Den 12. november 2013 var jeg igen til kontrolundersøgelse på sygehuset, nu blev det konstateret at helingen i knoglebruddet var meget bedre, således at nu kan jeg optage samme type arbejde som jeg har arbejdet med før. Den forsikringsløn som jeg mener at jeg er berettiget til er for tidsperioden fra 17. marts til 1. april 2012 og for perioden fra 1. juni til 12. november 2013."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 8.
Tab af erhvervsevne
A Fritagelse af erhvervsevne
1. Forsikringstageren har ret til præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.
2. Tab af erhvervsevne bedømmes efter reglerne i punkt. B-E.
3. Præmiefritagelse påbegyndes, når nedsættelsen af erhvervsevnen uden afbrydelse har været nedsat i 3 måneder, og fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat med 2/3 eller mere.
4. Føroya Livstrygging kan til enhver tid forlange dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat.
5 Genvindes erhvervsevnen, således at betingelserne for præmiefritagelse ikke længere er til stede, skal der igen betales fuld præmie.

B Hvilke skader er dækket
1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelse ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jf. punkt. D og E.

2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

Derefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtigheden ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelser i samme egn.
D. Invaliderente
Hvis forsikringen omfatter invaliderente sker udbetalingen efter følgende regler, såfremt forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.
1. Størrelsen af invaliderenten fremgår af policen

2. Invaliderenten er tegnet med en karenstid på 3 måneder. Karenstidens begyndelse regnes fra det tidspunkt, hvor forsikrede i øvrigt opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringsydelse ved erhvervstabsevne, jf. pkt. 8 B.
3. Udbetalingen sker månedsvis forud fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen uafbrudt har været nedsat med 2/3 eller mere i karenstiden.
4. Udbetalingen fortsætter under forudsætning af, at forsikredes erhvervsevne ikke ved lægelig behandling, omskoling, genoptræning, uddannelse eller i øvrigt bedres i en sådan grad, at forsikrede ikke længere er berettiget til at modtage forsikringsydelse ved erhvervstabsevne, jf. pkt 8 B. Forsikrede skal underrette Føroya Livstrygging, hvis helbredstilstanden bedres.
5. Føroya Livstrygging kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikrede opfylder betingelserne for, at der kan udbetales invaliderente.
6. Udbetalingen ophører senest ved forsikringens udløb eller ved forsikredes død forinden."

Nævnet udtaler:

Ifølge forsikringsbetingelserne gælder der en karenstid på 3 måneder. Karenstidens begyndelse regnes fra det tidspunkt, hvor forsikrede i øvrigt opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringsydelse ved erhvervsevnetab. Klageren har under henvisning hertil krævet invalideydelser og præmiefritagelse fra den 17/3 2012, hvilket er tre måneder efter ulykken. Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet at måtte lægge til grund, at erhvervsevnetabet indtrådte på ulykkestidspunktet den 17/12 2011. Nævnet finder, at selskabet i forsikringsbetingelserne ikke har haft den fornødne hjemmel til først at påbegynde udbetalingen den 1/4 2012. Klageren er derfor berettiget til præmiefritagelse og invalideydelse også for perioden fra den 17/3 2012 til den 1/4 2012.

I anden række har klageren krævet invalideydelser og præmiefritagelse i perioden fra den 1/6 til den 12/11 2013. Klageren henviser i den forbindelse til, at det først var den 12/11 2013 i forbindelse med kontrolundersøgelsen, at det blev konstateret, at helingen af femurbruddet forløb godt, og at lægen derfor afsluttede videre kontrol. Klageren henviser endvidere til, at det af journalnotatet fra ortopædkirurgisk ambulatorium af 12/11 2013 fremgår, at lægen først på dette tidspunkt vurderede han burde kunne prøve at påtage sig arbejde, som han tidligere er blevet tilbudt, der blandt andet består i meget udendørs arbejde i bl.a. båd og fjeldene.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort, at hans erhvervsevne midlertidig har været nedsat med 2/3 eller derover efter den 1/6 2013, hvor selskabet standsede udbetalingen af de helbredsbetingede ydelser.

Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at det af lægejournalen af 17/5 2013 fremgår, at klageren klinisk har det meget bedre, idet han nu kommer gående uden stok og uden halten, og at han kan gå normalt på trapper. Ligeledes fremgår det, at han allerede ved speciallægeundersøgelsen i marts 2013 ikke havde nævneværdige smerter. Efter nævnets vurdering burde klageren i alt fald i et vist omfang efter den 1/6 2013 kunne have påtaget sig opgaver som ingeniør under iagttagelse af relevante skånehensyn.

Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af ydelser og præmiefritagelse fra den 1/6 2013.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Føroya Livstrygging, skal udbetale invalideydelser og yde præmiefritagelse fra 17/3 2012 til 1/4 2012 med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

I øvrigt får klageren ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels